

330.341.1(477)
М 48

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

МЕЛЬНИК О.Г.

**МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ**

КИЇВ – 2018

ВНЗ «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»

Мельник О. Г.

**МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ**

Монографія

Київ-2018

УДК 330.341.1 (477)

ББК 65.9

М 48 Мельник О.Г. Механізми розвитку національної інноваційної системи:

монографія / [Мельник О.Г.]. - К. - ВНЗ «Національна академія управління», 2018. - с. 416

ISBN 978-617-7386-15-4

Рецензенти:

Гуткевич С. О. - д-р екон. наук, професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри міжнародної економіки Національного університету харчових технологій
Сафонов Ю. М. - д-р екон. наук, професор, академік Академії економічних наук України, професор кафедри макроекономіки та державного управління Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана

Федулова Л. І. - д-р екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту Київського національного торгово-економічного університету

Пугачов М. І. - д-р екон. наук, професор, член-кореспондент НААН, заступник директора з наукової роботи Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

Рекомендовано до друку Вченою радою ВНЗ «Національна академія управління».

Протокол №1 від 22.02. 2018 р.

Мельник О. Г. Механізми розвитку національної інноваційної системи: монографія / [Мельник О. Г.]. - К - ВНЗ «Національна академія управління», 2018-с. 416

Монографія присвячена розв'язанню проблем теорії і методології розвитку інноваційних систем в процесі їх формування з базових організаційних структур національної економічної системи, включаючи вплив інститутів та мереж як нових організаційних форм інноваційного підприємництва.

У монографії запропоновано системне розв'язання проблеми формування ресурсів розвитку інноваційних систем, а також організації і підтримки процесів формування організаційної, інституційної, технологічної структури НІС.

Розроблено концепцію системних механізмів розвитку НІС, запропонований підхід до їх розподілу на системоутворюючі та функціональні механізми, в основі взаємодії яких розглядається динамічна, не стабільна конфігурація розширення об'єктів розвитку інноваційних систем. Запропонована загальна модель багатовекторних державних стратегій розвитку національної інноваційної системи, яка включає уніфіковані алгоритми цільового впливу функціональних і системоутворюючих механізмів розвитку інноваційних систем, що в свою чергу підпорядковані системі стратегічних орієнтирів і стратегічних пріоритетів.

Теоретичні і статистичні моделі, а також науково-методичні підходи, запропоновані в частині розробки методології розвитку НІС, застосовані до аналізу стану інноваційної та науково-технічної діяльності в промисловості, секторі науки та освіти України.

Для науковців, державних службовців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

УДК 330.341.1 (477)

© Мельник О. Г., 2018

© Національна академія управління, 2018

ISBN 978-617-7386-15-4

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	5
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОПЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ	
1.1. Міждисциплінарний підхід до формування об'єкту дослідження розвитку інноваційних систем: принцип наукових аналогій.....	13
1.2. Інституціоналізм і системний підхід в теорії інноваційного розвитку: інститути, організації, середовище, мережі.....	27
1.3. Технологічні парадигми і принципи розширення системи відтворення.....	47
1.4. Інноваційні системи як об'єкт розвитку.....	59
Висновки до розділу 1.....	73
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ	
2.1. Концепція технологічного зсуву в розвитку інноваційних систем і модель структуризації інноваційного циклу.....	77
2.2. Передумови виникнення оптимізаційних ефектів і деякі розв'язки задач оптимізації розвитку інноваційних систем.....	90
2.3. Концепція подвійної субстанціональності інституціонального розвитку інноваційних систем.....	103
2.4. Факторна величина інформації та формування інформаційного механізму розвитку інноваційних систем.....	113
2.5. Базові принципи розвитку інноваційних систем.....	124
2.6. Теорія розвитку технологій в інноваційних системах.....	135
Висновки до розділу 2.....	149
РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В НІС УКРАЇНИ	
3.1. Аналіз стану інноваційної та науково-технічної діяльності в НІС України.....	155
3.2. Фінансування інноваційної діяльності в секторі високих технологій в Україні.....	175
3.3. Оцінка інвестиційного потенціалу високотехнологічного сектору НІС України.....	189
3.4. Капіталізація нематеріальних активів в економіці України.....	208
Висновки до розділу 3.....	221

РОЗДІЛ 4. СИСТЕМА ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НІС УКРАЇНИ	
4.1. Сучасні системи фінансування розвитку високих технологій.....	224
4.2. Формування системи фінансування розвитку високих технологій в НІС України.....	235
4.3. Імплементція основних варіантних моделей фінансування розвитку досліджень та інновацій СС в систему фінансування розвитку високих технологій в Україні.....	249
Висновки до розділу 4.....	264
РОЗДІЛ 5. КОНЦЕПЦІЯ СИСТЕМНИХ МЕХАНІЗМІВ РОЗВИТКУ НІС	
5.1 Організаційно-економічний механізм розвитку інноваційних систем.....	267
5.2. Маркетинговий механізм розвитку інноваційних систем.....	279
5.3. Механізм кластеризації інноваційних систем.....	295
5.4. Механізм державного регулювання розвитку НІС.....	310
Висновки до розділу 5.....	325
РОЗДІЛ 6. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ НІС УКРАЇНИ	
6.1 Підвищення інвестиційного потенціалу технологічно непов'язаних секторів НІС України.....	328
6.2. Модульний принцип формування інвестиційних пропозицій пріоритетних напрямків державної інноваційно-інвестиційної політики.....	337
6.3. Імплементція елементів багаторівневих стратегій в систему механізмів державного регулювання розвитком НІС України.....	351
6.4. Основні пріоритети формування державної стратегії розвитку НІС України.....	367
Висновки до розділу 6.....	384
ВИСНОВКИ	387
ДОДАТКИ	398